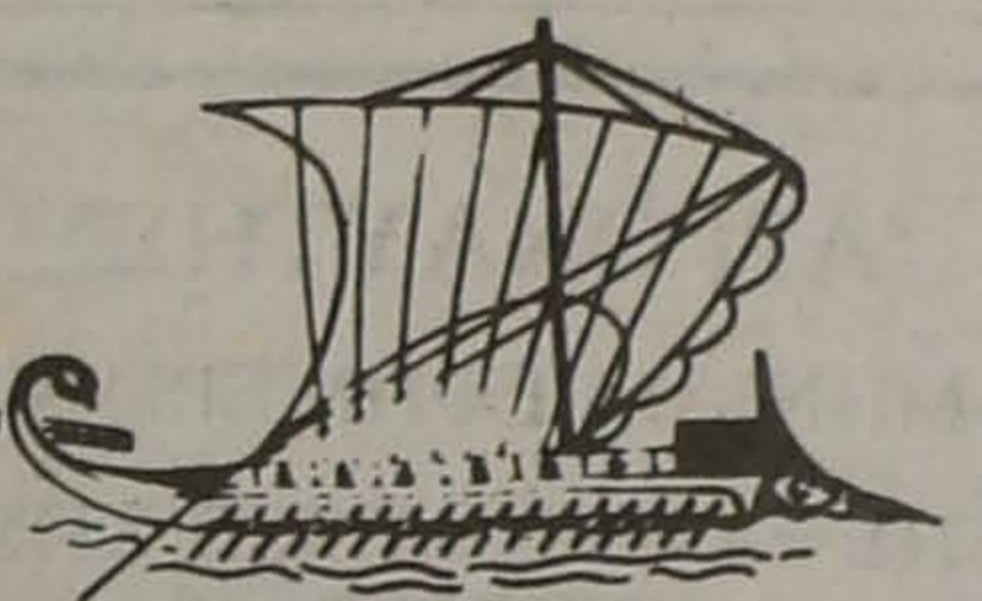

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 2ο Αρ. φύλλου 23 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΕΡΙΤΤΕΣ 1990

Για ενημέρωση

Το Πνευματικό Κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Α' ΓΕΝΙΚΑ

Το κτιριακό συγκρότημα θα χτιστεί στο ιδιόκτητο οικόπεδο της ΕΛΒ, που έχει έκταση 10.000 τ.μ. και είναι επικλινές με προσανατολισμό της της κατωφέρειας προς Α', ΝΑ. Στο πρόσθιο τμήμα, το οικόπεδο γίνεται εξαιρετικά επικλινές και δεν προσφέρεται για δόμηση. Το

τμήμα αυτό θα διαμορφωθεί σε υπαίθριο χώρο αναψυχής και περιπάτου.

Ενας κεντρικός ελεγχόμενος πεζόδρομος τροφοδοσίας εισάγει την κίνηση από τον βασικό άξονα προσπέλασης, στο εσωτερικό του γηπέδου. Με υπαίθριες κλίμακες, η κίνηση οδηγείται στην κεντρική πλατεία που βρίσκεται μπροστά από τον κεντρικό πυρήνα. Από εδώ αρχίζει ο πρώτος και βασικός διαμήκης άξονας κυκλοφορίας, και ορίζει την κύρια είσοδο στο συγκρότημα, μέσω μνημειωδών κλιμάκων, μπροστά από το περιστύλιο εισόδου.

Δεύτερος τρόπος πρόσβασης στο κτίριο είναι από την αντίθετη κατεύθυνση, από Δ., όπου βρίσκεται το περιορισμένο PARKING και η δεύτερη (μικρότερη) πλατεία. Από εδώ αρχίζει και ένας δευτερεύον εγκάρσιος άξονας κυκλοφορίας.

Για λόγους κατασκευαστικούς και λειτουργικούς, το συγκρότημα των κτιρίων διατάσσεται περί ενός βασικού πυρήνα σε πτε-

ρυγα. Ο πυρήνας είναι ένας διόροφος περισύλιος ημι-υπαίθριος χώρος, που περιλαμβάνει από τα κτίρια και περιβάλλει ένα αίθριο, που έχει την δυνατότητα να μεταχρηστεί σε χώρο πολλαπλών χρήσεων, υπαίθριο ή προσωρινά στεγασμένο. Η διάταξη αυτή των κτιρίων ευνοεί την σταδιακή κατασκευή, αφού τα τμήματα είναι κατασκευαστικά ανεξάρτητα. Εντελώς ανεξάρτητο είναι το κτίριο της αίθουσας εστιασίων και αναψυχής, που προορίζεται να χτιστεί πρώτο.

Για την κατασκευή θα χρησιμοποιηθούν σύγχρονα, αλλά κοινά υλικά, που θα υλοποιήσουν τις απλές μορφές και τους λοιπούς κτιριακούς όγκους των οικοδομημάτων. Τα κτίρια είναι διόροφα με δώμα. Ορισμένα έχουν υπόγειο και μεσοπάτωμα.

Το συγκρότημα της ΕΛΒ, σχεδιάστηκε για να λειτουργήσει ανοιχτά απέναντι στο κοινοτικό χώρο (πόλη, συνοικία). Στο πνεύμα αυτό αντιμετωπίστηκε το άνοιγμα

Συνέχεια στην 4η σελ.

Η Νομάρχης Ημαθίας στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Ενημερωτική επίσκεψη πραγματοποιήσε στις 19 Νοεμβρίου, ώρα 5 μ.μ. στα γραφεία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας η Νομάρχης κ. Φανή Παρτσαφυλλίδου.

Η κ. Νομάρχης ενημερώθηκε για τη λειτουργία της Λέσχης. Ιδιαίτερη συζήτηση έγινε επίσης κατά τη συνάντηση για τη στέγαση των συμπατριωτών μας από τη Σοβιετική Ένωση, καθώς και για το θέμα της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου.

Εκτακτη Γ.Σ.

από την Π.Ο.Π.Σ.

Εκτακτη Γενική Συνέλευση εν όψει του Γ' Παγκόσμιου Ποντιακού Συνεδρίου 1992 θα πραγματοποιήσει η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων στις 16-12-90 στη Θεσσαλονίκη και με τα εξής θέματα της ημερήσιας διάταξης:

1. Γ' Παγκόσμιο Ποντιακό Συνέδριο 1992.
2. Προβλήματα Ελλήνων προσφύγων από τη Σοβιετική Ένωση και ενημέρωση λογαριασμού Ε.Τ.Ε. για Ελληνοπόντιους.

Τμήματα εκμάθησης

ελληνικής γλώσσας

Δύο τμήματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας τέθηκαν σε λειτουργία στη Βέροια από τη ΝΕΛΕ, για τους συμπατριώτες μας από τη Σοβιετική Ένωση.

Μέλη του Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας τακτικά επισκέπτονται τα τμήματα και ενθαρρύνουν τους συμπατριώτες μας στην ωραία τους αυτή προσπάθεια. "Αγαπώ τα ελληνικά γράμματα" ήταν η απάντηση μίας μικρής μαθήτριας, σε σχετική ερώτηση.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Η Χριστιανική πίστη για τον Ποντιακό Λαό

Πόντος! Το πολυδοξασμένο κι όμορφο κομμάτι του Ανατολικού Ελληνισμού, με τις ασμηόχρυσες ακρογιαλιές και τα μυρωμένα παρχάρια, όπου σμίγει η φύση κι η χριστιανική πίστη σ' ένα έζοχο και σε λαμπρότητα συνδυασμό.

Μία χώρα με νεανική φρεσκάδα, αιώνιας και ομορφιάς. Μία χώρα που ήταν η καρδιά, η ψυχή, ο νους και ο προμαχώνας του ελληνισμού της Ανατολής. Σ' αυτήν την χώρα, σ' αυτόν τον ωραίο κήπο της ορθοδοξίας ζούσε αιώνες ο φιλόχαρος Ποντιακός Λαός. Κι είχε ο Λαός αυτός βαθειά χριστιανική πίστη. Τη θεική παρουσία τη

δεχόταν σε κάθε βήμα της ζωής του. Συνδύαζε τον ανθρωπισμό με τη χριστιανική ευσέβεια, το απλό με το ουσιαστικό, το αγαθό με το ωφέλιμο. Ο,τι υψηλότερο πίστευε, το πίστευε αληθινά, έξω από την πρόφαση και την προσποίηση.

Οι θρησκευτικές του εκδηλώσεις φανέρωναν το ηθικό ύψος και την πνευματική δύναμη του λαϊκού του πολιτισμού. Πάντοτε έβαζε

την ψυχή και το πνεύμα πάνω από τον υλικό ευδαιμονισμό και την ηδονοθηρία.

Ο βίος κι ο πολιτισμός του στηριζόταν στην αδιάσειστη χριστιανική του πίστη, στον ανθρωπισμό και στις πολιτιστικές καταβολές και παραδόσεις. Στους πικρούς αιώνες της σκλαβιάς, εκτός από τη ζωή, δοκιμάστηκε σκληρά κι η πίστη του. Η τυραννία όμως δεν μπόρεσε να

υποτάξει τη χριστιανική του Πίστη. Εβρίσκε πάντα τρόπους να την εκφράσει, οσοδήποτε κι αν ήταν η βία κι ο καταναγκασμός. Για τον Ποντιακό Λαό κανένας κίνδυνος δεν ήταν τρομερός, ούτε κι ο θάνατος, σαν πρόκειται για την πίστη του. Φάνηκε αντάξιος της φυλής και της ιστορίας του. Παρέμεινε ο Τραντέλλενας της ελληνικής Ανατολής. Για τα δεινά του δεν άφησε περιθώρια μνησικακίας ακόμα κι γι'

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

αυτόν τον υπαίτιο. Ήταν ο πραγματικός Χριστιανός, ο γενναίος, ο λιτός, ο ολιγαρκής κι ο απείριτος. Κράτησε την πίστη του αμόλυπτη ως τη μέρα που η "Αργώ" τον ξανάφερε στην αρχική του γη. Δεν αποκόπησε όμως το νήμα για τον Πόντο. Πισω τού αντήρασε πομπωμένη την πίστη του σε μνημεία. Τα χαλάσματα των εκκλησιών κι οι σπασμένοι σταυροί στέ-

κονται εκεί μάρτυρες...

Κι εδώ στον ελλαδικό χώρο, ο Ποντιακός Λαός, ο πολύπαθος αυτός Λαός, που τόσο δοκιμάστηκε στην ιστορική του πορεία, συνεχίζει με τον ίδιο ζήλο τη θρησκευτική του παράδοση. Ανιστόρησε δοξασμένα μοναστήρια για να δώσει συνέχεια στην πατροπαράδοτη πίστη του. Σε κάθε ποντιακό σπίτι εξακολουθεί να υπάρχει και σήμε-

ρα το εικονοστάσι. Σε κάθε ποντιακό οικισμό, έστω και στον πιο μικρό κι ένας ναός.

Ο Ποντιακός Λαός είναι γνήσια Χριστιανικός Λαός. Η Χριστιανική πίστη για τον Ποντιακό Λαό ήταν η δύναμη, η ασπίδα κι η ελπίδα. Επέζησε γιατί στηρίχθηκε πάνω σ' αυτήν. Χωρίς αυτήν την πίστη δεν θα είχαμε σήμερα τη δυνατότητα να υπερηφανευθούμε για την ποντιακή καταγωγή μας.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331-25.282
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος
ΗΛΙΑΣ Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
Φιλολόγος
ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γ. ΓΩΝΙΑΔΗΣ
Ηθοποιός - Σκηνοθέτης
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Ε.Ε.
ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ
ΤΗΛ. 0331/66.913 - ΦΑΧ 0331/66.979
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 500 δρχ.

**ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"**

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"
είναι στη διάθεση όλων των ανα-
γνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνο-
νται αν είναι δυνατόν δακτυλο-
γραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι
δεν επιστρέφονται

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

"Αεργίτες" - Νοέμβριος

Ο Νοέμβριος πήρε το όνομά "Αεργίτες"
γιατί στις 3 του μηνός γιορτάζεται η ανακο-
μιδή των λειψάνων του Αγίου Γεωργίου του
τροπαιοφόρου στη Λύδδα της Παλαιστίνης.

Παροιμίες

1. "Έναν λαβάς' ο Λάζαρον και έναν ο
Γουλάς".

Πρόκειται για τον πρωτοπαλαιστή και τον
γυιό του και θέλει να δείξει ότι στα
δικαιώματα της ζωής και στα αγαθά τα
παιδιά έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους
γονείς.

2. "Μη σύρτ την φτείραν απάνιμ".

Μην προσπαθείς να ρίξεις την ευθύνη
πάνω μου.

3. "Άλλο του ήλιου και άλλο της σελή-
νης".

(Παρμένο από τη Γραφή). Λέγεται για τη
διαφορά της αξίας μεταξύ προσώπων ή
πραγμάτων.

Παροιμώδεις εκφράσεις

1. "Άμον ήλιος" (σαν ήλιος). Χαρακτη-
ρισμός της όμορφης.

2. "Έμορφος κι άμον τον ήλιον, κόκκινος
κι άμον το μήλον". Όμορφη σαν τον ήλιο
και κόκκινη σαν το μήλο.

3. "Ήλιος ασ' σην Ανατολήν" (ήλιος από
την Ανατολή). Λέγεται για την εξαιρετική
ομορφιά του προσώπου. Δηλαδή τη στιγμή
που ανατέλλει ο ήλιος.

Ορκοί

1. "Μα τον ήλιον τιδέν κι ξέρω". Μα τον
ήλιο δεν ξέρω τίποτε.

2. "Ο ήλιον να στραβών' με αν λέγω ψέ-
ματα". Ο ήλιος να με τυφλώσει, αν λέω ψέ-
ματα.

Βαπτιστικά ονόματα γυναικών

1. Αγάπη, υποκ. Αγαπίτσα
2. Αγγέλα, Αγγελίτσα
3. Αναστασία, Ναστασία
4. Άννα, Άννίτσα
5. Βασιλική, Βάσω
6. Ελένη, Ελενίτσα
7. Κυριακή, Κερεκή
8. Ελισσάβετ, Λισάφ
9. Μαρία, Μαρίτσα
10. Μελοπομένη, Μέλη
11. Πολυξένη, Ξένη
12. Κυπαρέσσα, Παρέσσα
13. Σοφία, Τσόφα

Βαπτιστικά ονόματα αντρών

1. Αβράμ, Αβράμ'ς
2. Αμανάτιος, Αμανάτ'ς
3. Ιωσήφ, Γεσήφ'ς
4. Δανιήλ, Δανιήλτς
5. Κωνσταντίνος, Κωστίκας
6. Μιλτιάδης, Μίλτον
7. Νικόλαος, Νικόλας
8. Ονούφριος, Νούφριος
9. Παύλος, Παυλίκας
10. Πέτρος, Πετρίκας

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ο "Αργοναύτης" με χαρά θα φιλοξενί την
παρουσίαση βιβλίων και περιοδικών που
αφορούν τον Πόντο.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να
στέλνουν ένα αντίτυπο του βιβλίου ή του
περιοδικού τους για τον παραπάνω σκοπό.

**ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΣΤΗ ΝΑΟΥΣΑ**

Το θεατρικό τμήμα της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας

Την Κυριακή 18 Νοεμβρίου
1990 στις 8 το βράδυ το
θεατρικό τμήμα της Ευξεινού
Λέσχης Βέροιας σε συνεργα-
σία με το Δ.Σ. της Ευξεινού
Λέσχης Νάουσας παρουσί-
ασε σε σκηνοθεσία του κ. Ο-
δυσσέα Γωνιάδη το θεατρικό
έργο της Άννας
Μαυροπούλου - Βαφειάδου

"Σειράν κι χαλάνω", στο
Δημοτικό Θέατρο της
Νάουσας, με μεγάλη επιτυχί-
α. Στην παράσταση πήραν
μέρος οι ερασιτέχνες ηθο-
ποιοί: Βάσω Κεχάογλου, Ευ-
χαρία Τσομίδου, Ευγενά Κα-
φετζή, Σάρα Τσιμανίδου,
Λεφτέρης Τσαχουρίδης.

Λαμπρινός Ιντζεβίδης, Νόπη
Σκεντερίδου, Αλέκος Θεοδο-
ρίδης, Σάββας Ορφανίδης
και Κώστας Γαβρίδης.

Υπάρχουν προσκλήσεις
για να παιχθεί το έργο και
στις άλλες πόλεις, όπως στα
Γρεβενά, στην Πτολεμαίδα
και στα Γιαννιτσά.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Νύφε μάλαμαν...

Τη Χρύσοнос η Μαρία ασ' σ' Αφ-
κατωχώρ' πάντα έλεεν "Θα εφτά είναι
νύφεν άμον εκείνεν σ' σό Στυρίν άλλε κι
θα έν".

Νέισα εποικεν νύφεν ξενοχωρέσαν, τσιπ
προκομμένσαν! Ακομάν 'ς σό οπίσα κ' ε-
πήγαν και η νύφε εκάλασεν το μάκ', ούλ' τς
εκαλάτζεψεν, επεστόμωσεν την πεθεράν
ατς και εθεκλεύκουτον με τη χώραν.

Οι χωρέτ' επέραν ατεν κ' εδέβαν, άμαν η
Μαρία εχολάσκουτον και έλεεν: "Μώσε, ντ'
επάθαν με τη νύφε μ'; Ξάν άμον τ' εμόν τη
νύφεν κ' ευρίεται".

Αγαπά με και κρούει με...

Τη Κιπάρ' η Βαρβάρα ασ' σή Κοκοζάντων
έντρισεν κ' επέραν τη Τζιμπλέα τον κοτσόν
ασ' σή Καρτουλάντων. Τσεκέλαινα έτον,
άμαν έναν ξαόπον πα γιαβάναινα έτον. Ε-
ποικεν πολλαίτισες και τον άντραν ατς
βαρέα κ' έκουεν.

Αρ' γα τ' ατό κάθαν ημέραν έτρωεν το
ξύλον. Οι γειτονάδες όνταν ερώταναν ατεν
ντό τέ κρούει άτεν άντρας ατς έλεεν:

"Μώσε ντ' ορωτάτεν; Αντρας ιμ ατόσον
και πολλά αγαπά με, κρούει με".

Ο κόρ - Αντών' τς...

Ο Κόραντωντς 'ς ση Ναβαρουσιάν πολλά
δουλείας έκλώθεν. Είχεν μαγαζίν, καφε-
νειόν και φουρνίν. Ημποιος έκουεν τ'
όνομαν ατ' και τα δουλείας ντό εποικεν,
εθάμαζαν και έλεγαν: "Τζάνουμ' στραβός
άνθρωπος πως πετσαρεύ' αίκα δουλείας".

Κάποιος ερώτεσεν ατον: "Τάπ Αντών' εσύ
τυφλός κ' είσαι και γιατί λέγ'νε σε
Κόραντων".

- "Ε, ρίζα μ', εγώ κόρ' τς κ' είμαι άμαν τα
δουλείας ιμ' είναι κόρ' κα".

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται
από την Ευξεινο Λέσχη Βέροιας για μη
κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευμα-
τική ανιστόρηση της λαογραφίας και τη πο-
λιτιστικής μας παράδοσης.

Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την
ασταμάτητη και απρόσκοπτη πλεύση του να
ανανεώσουμε τις συνδρομές μας έγκαιρα
και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρο-
μητές.

ΔΙΣΤΙΧΑ

1. Τα σίδερα θα
ζώσκειμαι και σο παρά' θ'
εμπαίνω και μέτ' εσέν
τριγώνα μου, τον κόσμο θα
κερδαίνω.

2. Τα τραγοδίας τα καλά,
καρδίας παρηγούνε ανάθεμα
τον κύρ' ατουν π' εμέν κατη-
γορούνε.

3. Την ώρα μ' και τ'
εγκόλπια μ' σ' εσέ σέτερα
εφέκα και απ' εκεί και σ' σήν
ώραν, σεβντάν' σε σέν εθέκα.

4. Τραντάφυλλον,
πεντάφυλλον, δίγω την ευω-
διαν κ' εγώ για την τριγώνα
μου θα εβγάλω τραγοδιάν.

5. Τρία δεντρόπα
φύτρωσαν, σην ψύμ' και σό
καρδόπο μ' τ' έναν επαρερί-
ζωσεν, θα σύρ' και παίρ' το
ψόπο μ'.

6. Τριγώνα μ'
ασπροκόκκινος κ' οφρυδο-
γαϊταιλούσα πόνησε το
καρδόπο μου, πως είσαι
'πελαλούσα.

7. Τριγώνα μ' είσαι έμορ-
φος, πολλά πασαρεμέντσα
με του θεού το δάχτυλον
είσαι ζωγραφισμέντσα.

8. Τριγώνα μ' σ' σό
κεπόπο σου λαούν περιστέ-
ρια λελέν' ατά τ' ομμάτε
σου, το τερούν στέρε στέρια.

9. Τριγώνα μ' το σπαλέρι
σου κι ατό σ' σήν πόλ'
εράφεν τ' εμόν τη Γαρούπ τ'
όνομαν σ' σά στάρν' άθε
εγράφεν.

10. Τριγώνα μ' φόρ' και ν'
άλλαξον κι ας πάμε σ' σα
χαράντας ας κάθουμαι και
λέγω σε καρδίας
καμονάντας.

11. Φο' ούμ' εγώ ασ' σ'
άψιμον ήλλε ασ' σήν
χαλάρδιαν. Ενταμώνω εγώ
την κόρ' την εβδομάδαν μίαν.

12. Φουρούλ', φουρούλ'
πάντα φυσά τα θάλασσας
αέρας στεμεάμ εσασίρεψεν
μέτ' εμέν ο πατέρας.

ΧΑΡΑ

Στις 4 Νοεμβρίου 1990 στον Ιερό Ναό
Αγίου Γεωργίου Γεωργιανών έγιναν οι
γάμοι του Αντώνη Κελεπούρη μετά της
Κικίης Αδαμίδου, μέλους του Δ.Σ. της Ευξει-
νου Λέσχης Βέροιας. Ο "Αργοναύτης" τους
εύχεται "μέλιν και γάλαν η στράτα του".

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. άναυνα = χωρίς
2. ανέσπαλτος = αδέχαστος
3. άψιμον = φωτιά
4. βυζαλίω = θηλάζω
5. γερανέον = γαλάζιο
6. γούλα = λαιμός
7. γυρευός = ζπιάνος
8. εγνεφίζω = ζυπνάω
9. επεδέβα = προσπέρασα
10. ζουλιχτός = στριμμένος
11. ήντιναν = όποιον
12. θύμπιρον = θυμάρι
13. κομπώνω = ξεγελώ
14. νουνίζω = σκέφτομαι
15. πρωτολάετος = πρωτοκαλεσμένος

ΣΑΒΒΑΤΟ 8-12-1990

**Ο ΕΤΗΣΙΟΣ
ΧΟΡΟΣ**

ΤΗΣ Α.Ε. ΠΟΝΤΙΩΝ
ΒΕΡΟΙΑΣ

* Προσκλήσεις διατίθενται από τα γραφεία του
Συλλόγου (Ιπποκράτους 18) και τα μέλη του Δ.Σ.
της Α.Ε.Π.

ΠΕΖΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

Σας δίνω σήμερα ένα άλλο απόσπασμα από το πολύ σημαντικό έργο του Γ.Ν. Λαμπιδή "ΤΟΠΑΛ ΟΣΜΑΝ".

Πρέπει να σημειώσω ότι παρά τις πέντε εκδόσεις, το βιβλίο έχει μεγάλη ζήτηση και ήδη στα χέρια του συγγραφέα, αλλά και στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας βρίσκονται λίγα αντύτυπα. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί λοιπόν να απευθύνεται στη Δ/ση ή Γεώργιο Λαμπιδή, Εθνικής Αντίστασης 234 Καισαριανή, 16122 Αθήνα (τηλ. 01 - 7219463) ή στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας, 16 Οκτωβρίου - Διός (τηλ. 28.356).

Ένα νυκτερινό όργιο

Οι πρώτες μέρες της στρατολογίας του Τοπάλ Οσμάν πήγαν εξαιρετικά καλά. Οι εθελοντάι προσέτρεξαν ααθρόοι όταν μυρίστηκαν ελληνικές παρουσίες. Ελληνοπούλες και φαγοπότι.

Για τη συντήρησή τους, άλλωστε δεν στενοχωρήθηκε και πολύ ο αρχηγός τους. Μιά ειδοποίηση, ένας απεσταλμένος και οι κάσες άνοιγαν, τα ράφια άδειάζαν. Οι Έλληνες έμποροι της Κερασούντας που πλήρωσαν πρώτοι αυτοί τον Τοπάλ Οσμάν έτρεμαν και στο άκουσμα μόνον του ονόματός του. Εδιναν χρήματα, έδιναν ρούχα, υφάσματα, παπούτσια, δέρματα, τρόφιμα. Οι αποθήκες των ληστών είχαν γεμίσει και οι τσέπες αύξαιναν. Σ' ένα μήνα είχαν φτάσει τους 1.500 και ολοένα ερχόταν. Αλλά ο Τοπάλ Οσμάν δεν ήθελε στην αρχή πολλούς. Ζητούσε άγριους, αδίστακτους και αποφασιστικούς που να είναι στην πόλυτη δικαιοδοσία του. Την ταχεία επέκτασή τη φοβόταν. Φοβόταν μήπως ξεφύγει η διοίκηση απ' τα χέρια του και τότε έπρεπε να δώσει μάχη, μάχη, όμως με απρόβλεπτες συνέπειες.

Όταν πια είδε πως τα πράγματα πήγαν όλα όπως τα είχε προβλέψει, απεφάσισε να γιορτάσει το γεγονός. Κάλεσε το επιτελείο του, τον αδελφό του Χατζή εφέντη, τον Λαρταίν Ζατέ και τα πρωτοπαλλήγκαρά του στο σπίτι του ιμάμη Χασάν εφέντη και τους μίλησε για το σκοπό και τα μέσα του αγώνος.

Νομίζω τους είπε, πως ο παντοδύναμος Αλλάχ, με έστειλε να καθαρίσω τους Ρωμηούς από του προσώπου της τουρκικής γης, όπως έγινε και με τους Αρμένιους. Και αφού είναι θέλημα του Αλλάχ θα το κάνω... Θέλω από σας να μη δειλιάσετε, να φανείτε άγριοι, και άσπλαχνοι στους εχθρούς του Ισλάμ... Και γι' αυτό σας κάλεσα να γιορτάσουμε απόψε την αρχή της "δουλειάς" μας...

Ούτια, σαντούρια και νταούλια άρχισαν να παίζουν και άγριοι και πανύψηλοι Τουρκολαζοί χόρευαν μπροστά στον αρχηγό τους πολεμικούς χορούς τους. Μπουκάλια με ρακί κυκλοφορούσαν από χέρι σε χέρι και οι καθήμενοι γύρω απ' τον Τοπάλ Οσμάν - κάπου 20 επιτελείς του - έπιναν και ευχούνταν. Κρέατα, πιλάφια, σιρόπια και κομπόστες ήσαν απλωμένα πάνω σε χαμηλά τραπέζια - σοφράδες - μπροστά στους άγριους εορταστές.

Ο Τοπάλ Οσμάν, παρά το μεθύσι του, δεν ξέχασε εκείνο το βράδυ να κάλεσει τον γραμματικό του τον "κιατίπ", όπως έκανε κάθε μέρα, για να πληροφορηθεί τα καθέκαστα της ημέρας.

Ο "κιατίπ" έφθασε ασθμαίνων μ' ένα χαρτί στο χέρι, κάθισε στα γόνατα δίπλα στον Τοπάλ Οσμάν και χαμηλόφωνα του διάβασε το χαρτί.

- Πήραμε 30 τόπια αλατσάδες, 14 τόπια πασμάδες, 200 μέτρα σαγιάκι, 150 ζευγάρια τσαρούχια, 300 αμφίστομα μαχαίρια, 80 όπλα 5.000

σφαίρες, 300 οκάδες φασόλια, 40 οκάδες βούτυρο, 200 οκάδες αλάτι, 50 σακιά αλεύρι...

Ο Τοπάλ Οσμάν τον διέκοψε:

- Γιατί σήμερα τόσα λίγα "κιατίπ";

- Οσμάν αγά, του απάντησε κάπως φοβισμένα, δεν βρήκαμε πολλά ανοιχτά μαγαζιά. Οι Ρωμηοί τα κλείνουν και δικαιολογούνται ότι είναι στα "τάγματα Εργασίας" όλη τη μέρα...

- Θα τ' ανοίξω εγώ μονάχος μου, ούρλιαξε ο Τοπάλ Οσμάν, και θα δούν οι Ρωμηοί πως πληρώνονται οι πονηρίες τους...

- Είναι, και το άλλο, τόλμησε να εξηγήσει ο "κιατίπ". Οι Ρωμηοί λένε πως δεν τους έμεινε πια τίποτε. Οι παρουσίες τους πήγαν στη φορολογία του Μουταφάι Μιλλιέ (Εθνικής Αμύνης)...

Ο Τοπάλ Οσμάν έγινε έξω φρενών τότε.

- Και τολμάς, σκύλε, φώναξε άγρια στο γραμματικό του, να λες τι λένε οι γκιαούρηδες εναντίον του κράτους μας; Δεν έχωνες το ξίφος σου στο βρωμερό του σώμα; Νά, πάρε, σκύλε, σκύλας γιέ...

Και του έδωσε μία κλωτσιά που ο "κιατίπ" ξαπλώθηκε φαρδύς - πλατύς κάτω. Οι γύρω του και οι φύλακες έτρεξαν προς στον Τοπάλ Οσμάν.

- Το σκυλί, είπε κοιτώντας ερεθισμένα όλους, τολμά να παίρνει το μέρος των σκυλορωμηών... Πάρτε τον απ' εδώ και δώστε του μερικές βουρδουλίες...

Οι σωματοφύλακες του Τοπάλ Οσμάν σήκωσαν αμέσως τον γραμματικό και τραβολογώντας τον του έδιναν χαστούκια και γροθιές.

Ο Τοπάλ Οσμάν ξανακάθισε στη θέση του και το γλέντι ξανάρχισε. Αυτή τη φορά όμως οι πόρτες κλείσανε και στη μεγάλη αίθουσα μείνανε μόνο οι πιο έμπιστοι του

αρχηγού και οι οργανοπαίχτες.

Επρόκειτο να έλθουν γυναίκες. Ο Λαρταίν Ζατέ ψιθύρισε κάτι στο αυτί του Τοπάλ Οσμάν κι ύστερα προχωρώντας άνοιξε μία πόρτα και χάθηκε.

Τα όργανα συνέχιζαν να παίζουν και δύο του "επιτελείου" χόρευαν έναν καρσιλαμά, μπροστά στο τραπέζι του Τοπάλ Οσμάν, προς τιμή του. Ο Τοπάλ Οσμάν χαρούμενος τώρα κρατούσε το ίσο του χορού με το χτύπημα των δαχτύλων του και με τις ιαχές ώχ, ώχ, που τις επαναλάμβαναν όλοι οι γύρω.

Για μία στιγμή η πόρτα απ' όπου έφυγε ο Λαρταίν Ζατέ άνοιξε και παρουσιάστηκε ο ίδιος και πίσω του άρχισαν να μπαίνουν γυναίκες με σκεπασμένο το κεφάλι. Ήταν 12 όλες όλες μαζεμένες από διάφορα κρυφά σπίτια. Οκτώ Τούρκισσες, μία Τσερκέζα, δύο Αρμένισσες, που γλύτωσαν από τη μεγάλη σφαγή και μία Ελληνίδα από ένα χωριό της Σεβάστειας.

Οι γυναίκες άτολμες, βάζιζαν σε μικρά βήματα στο κέντρο της αίθουσας μέσα σε σιγή και ύστερα παρατάχθηκαν μπροστά στον Τοπάλ Οσμάν.

- Ανοίξτε το πρόσωπό σας, διέταξε άγρια ο Τοπάλ Οσμάν.

Οι γυναίκες άρχισαν μία - μία να αποκαλύπτονται.

- Να χωρισθούν, διέταξε ο Τοπάλ Οσμάν, ποιές είναι Τούρκισσες και ποιές γκιαούρισσες.

Οι εννιά γυναίκες απομακρύνθηκαν απ' τις άλλες τρεις "γκιαούρισσες". Ο Τοπάλ Οσμάν στράφηκε πρώτα προς τις Τούρκισσες και τις κοίταξε άγρια.

- Είθε, τις είπε φωνάζοντας, το πιο βρωμερό κομμάτι του λαού μας και αηδιάζω που σας βλέπω ακόμα. Πάτε και κοιμάσθε με τον καθένα

Επιμέλεια - Παρουσίαση

Οδυσσέας Γ. Γωνιάδης

αρκεί να σας πληρώσει, ακόμη και με γκιαούρηδες. Η ψυχή σας πια είναι μολυσμένη και άρρωστη και τέτοιες ψυχές δεν δέχεται ο Αλλάχ μας...

Υστερα αφού κοίταξε τους επιτελείς του που καθόνταν μπροστά τα χαμηλά τραπέζια τους, φώναξε τον πιο αιμοβόρο απ' αυτούς, τον Παλαμόγλου Σαμπάν.

- Σήκω πάνω εσύ Παλαμόγλου να οδηγήσεις τις μολυσμένες αυτές γυναίκες στα παλληκάρια μας να γλεντήσουν απόψε. Η τιμωρία τους θάνει να μην πάρουν λεφτά και να δέχονται όλους χωρίς εξαίρεση. Να γλεντήσουν κι αυτοί σαν άνδρες που είναι... Ετσι, θα καθαρίσει η ψυχή τους και θα τους δεχτεί ο Αλλάχ. Εμπρός, χαθείτε απ' τα μάτια μου...

Οι εννιά γυναίκες χωρίς να σκώσουν τη ματιά τους χαμήλωσαν το μέτωπό τους σχεδόν ως το πάτωμα, σημείο υποταγής των όσων είπε ο Τοπάλ Οσμάν και ακολουθώντας τον Παλαμόγλου έφυγαν έξω και χάθηκαν στο σκοτάδι, στους δρόμους της Κερασούντας. (Σε λίγο θα παρακολουθήσουμε τη δραματική τους τύχη).

Οι τρεις υπόλοιπες γυναίκες που έμειναν, οι "γκιαούρισσες" έτρεμαν απ' το φόβο τους. Τι επρόκειτο άραγε να τις κάνει; Θα ακολουθούσαν την τύχη των άλλων γυναικών;

Ο Τοπάλ Οσμάν μιλούσε χαμηλόφωνα με τον ιμάμη Χασάν εφέντη και έκανε ζωηρές χειρονομίες. Υστερα γυρνώντας προς τις γυναίκες τις κοίταξε χαμογελώντας και έκανε νεύμα στους οργανοπαίχτες, που άρχισαν να παίζουν έναν Τουρκολαζικό σκοπό.

- Εμπρός, είπε στις γυναίκες, τί κάθαστε; Θέλω να χορέψετε... Ποιά από σας μπορεί να χορέψει τον σκοπό αυτόν;

Όλες αλληλοκοιτάχτηκαν και μία Αρμένισσα απομακρύνθηκε λίγο απ' τις δύο άλλες δειλά να κάνει τα πρώτα βήματα. Υστερα ακολούθησαν και οι άλλες.

Ο Τοπάλ Οσμάν και οι γύρω του φώναζαν, χτυπούσαν τα χέρια τους και απηύθυναν λόγια θαυμασμού και ικανοποίησης ανάμικτα με ανοιχτά εκφρασμένες επιθυμίες.

Τα όργανα έπαιζαν ασταμάτητα και τα τρία γυναικεία σώματα στροβιλίζονταν σ' ένα άγριο πολεμικό χορό που ανάδειχνε όλες τις κρυφές χάρες του κορμιού και κεντούσε τις πιο ακόλαστες ορέξεις.

Σε μία στιγμή ο Τοπάλ Οσμάν είπε κάτι στον Χασάν εφέντη, που σηκώθηκε και περιήλθε όλα τα τραπέζια των άλλων επιτελών και τους μετεβίβασε ψιθυριστά την "εντολή". Οι επιτελείς σηκώθηκαν αμέσως και οι σωματοφύλακες άρπαξαν τις τρεις γυναίκες και τις οδήγησαν βιαστικά σ' ένα δωμάτιο. Οι οργανοπαίχτες πήγαν να σταματήσουν αλλά ο Τοπάλ Οσμάν μ' ένα νεύμα του τους έδωσε να καταλάβουν ότι πρέπει να συνεχίσουν.

Οι επιτελείς και ο Τοπάλ Οσμάν βγήκαν από τη μεγάλη αίθουσα και χώθηκαν στα ιδιαίτερα δωμάτια για να ικανοποιήσουν τις αναμένες σαρκικές επιθυμίες τους.

Στο μεταξύ μέσα απ' τα δωμάτια ακούγονταν φωνές και παρακλήσεις των γυναικών αλλά σε λίγο έπαψαν όλα, ενώ τα όργανα έπαιζαν.

Οι σωματοφύλακες μόλις ικανοποιήθηκαν οι αφέντες τους τις παρέδωσαν σ' ένα σωματώδη άντρα με ζωώδη χαρακτηριστικά και με δυνατό μπράτσο. Εκείνος άρπαξε τη μία και φέρνοντας τις δύο χοντρές

παλάμες του στο λεπτό λαιμό της έσφιξε, έσφιξε... Οι άλλες δύο έβαλαν τις φωνές όταν είδαν τα γουρλωμένα μάτια της γυναίκας και ύστερα το γυμνό σώμα της που έπεσε κάτω σαν κορμός δένδρου.

Ο στραγγαλιστής άρπαξε τη δεύτερη που έκλαιγε, φώναζε, παρακαλούσε και οι εκκληματικές του παλάμες έκαναν τις ίδιες κινήσεις. Η τρίτη έμεινε άφωνη, τρέμοντας, δεν μπορούσε να μιλήσει... Είχε πεβάνει σχεδόν πριν να την αποτελειώσει ο δήμιος. Όμως εκείνος πάλιν έσφιξε γύρω απ' τον μικρό λαιμό της τις παλάμες του και δίνοντας μία κλωτσιά στο άψυχο σώμα το πέταξε πάνω στις άλλες. Είχαν καθαρίσει τρεις "γκιαούρισσες".

ΚΑΛΗ "ΣΟΔΕΙΑ"

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταρίδη

Δεν είναι αι πολύ μεγάλες στην ηλικία (μόλις 64 χρόνων), αλλ' έρχονται στιγμές που λέω: "Θα σταματήσω να γράφω! Κουράστηκα πιά!". Αλλά πάλι λοιπόν η αγάπη μου για τα πνευματικά προβλήματα του τόπου μας (και ιδιαίτερα του χώρου "μας") να σταματήσει τόσο απότομα;

Ετσι, λοιπόν, μια και το Ταχυδρομείο με... βομβαρδίζει με πλήθος βιβλίων συμπατριωτών μας, το καθέκον με καλεί σε εγγύηση και εργασία!

Επομένως, αρχίζουμε!

Μετά το οπωσδήποτε αρκετά καταπονητικό και επιμελημένο εκείνο Λεύκωμα του Συλλόγου "Ο ΝΕΟΣ ΚΑΥΚΑΣΟΣ" ήλθε το ογκώδες δίτομο έργο του κ. Ευάγγελου Ηλιάδη "ΝΕΟΣ ΚΑΥΚΑΣΟΣ" ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ (Χρονικά - Ντοκουμέντα - Λαογραφία).

Ομολογουμένως, για ένα τόσο μικρό γεωγραφικό τόπο, όπως είναι ο Νέος Καύκασος, το ότι ο συγγραφέας κ. Ε. Ηλιάδης αφιέρωσε τόσες σελίδες (πλέον των 700!!!), τούτε αποτελεί επίτευγμα πρώτης γραμμής! Με περισσή ευσυνειδησία και συγγραφική αρτιότητα ο κ. Ε.Η. μας παρουσιάζει με καμάρια και χάρη τον γενέθλιο τόπο του. Τέτοια αγάπη και τέτοιο πάθος "απλωμένο" σε τόσες σελίδες και τέτοια παραστατικότητα για ένα τόσο μικρό χώρο, εγώ τουλάχιστον, πρώτη φορά συναντώ σε βιβλίο!...

Γι' αυτό, αν και έχει καταντήσει κοινοτυπία, είμαι υποχρεωμένος από τα πράγματα να εκφραστώ εντυπωσιαστικά και εγκωμιαστικά γι' αυτό τον συγγραφικό άθλο του κ. Ευάγγελου Ηλιάδη.

Στα ίδια αγνάρια βαδίζει και ο κ. Ευάγγελος Φραγκίδης, ομότεχνος (εκπαιδευτικός, δηλαδή) του παραπάνω. Κι αυτός (δηλ. ο κ. Φραγκίδης) "σκιαγραφεί" μ' ένα του βιβλίο τον γενέθλιο τόπο του, το Μελισσοουργικό Κιλκίς! Και τόσο ο Νέος Καύκασος Φλωρίνης, όσο και το Μελισσοουργικό Κιλκίς, έχουν το ίδιο κοινό σημείο: οι πρώτοι οικιστές τους προέρχονται από το Καρσί... Καρσλήδες, λοιπόν, και

οι κάτοικοι του Μελισσοουργικού Κιλκίς και οι κάτοικοι του Νέου Καυκάσου Φλωρίνης. Και βεβαίως, όπως όλοι οι Πόντιοι συμπατριώτες μας, έτσι κι αυτοί, φιλοπρόοδοι, δημιουργικοί, εργατικοί, έδωσαν πνοή και αξία στον τόπο, που τους έταξε η Προσφυγική τους Μοίρα!...

Το βιβλίο του κ. Φραγκίδη, που τώρα είναι Λυκειάρχης, φέρνει τον τίτλο "ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΡΣΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΙΟ ΚΙΛΚΙΣ" κι αναφέρεται στο χρονικό διάστημα 1920 - 1988. Περιττό να ειπωθεί ότι κι αυτό είναι λεπτομερειακό και πολύ κατατοπιστικό στην ανάγνωσή του.

Μία διαπίστωση βγαίνει από την ανάγνωση των "διδυμών" αυτών βιβλίων: εξυπηρετούν διπλό σκοπό, αφ' ενός μεν "ζωγραφίζουν" ξεχωριστά το καθένα τους, ένα μικρό τόπο της πατρίδας μας, αφ' ετέρου δε διασαλπίζουν με περηφάνεια την ποντιακή αξιοσύνη στον ελλαδικό (κι όχι μόνο) χώρο.

Οπότε, οι πιο πάνω συμπατριώτες μας, πρέπει να νοιώθουν χαρούμενοι κι ευχαριστημένοι, διότι κατά κάποιο τρόπο εκπλήρωσαν ένα τους χρέος προς την ιδιαίτερη πατρίδα τους.

Αξιος, λοιπόν, ο μισθός τους!...

Άλλο τώρα! Δύο, συμπατριώτες μας κι αυτοί, οι οποίοι με τιμούν με την φιλία τους, με "τροφοδότησαν" πρόσφατα με ισάριθμα βιβλία τους.

Θα μου επιτραπεί όμως να δώσω προτεραιότητα στον κ. Νίκο Σιδηρόπουλο, με τον οποίο για πρώτη φορά ασχολούμαι και ο οποίος, αν και προέρχεται από τον χώρο της Νομικής Επιστήμης (τώρα επαγγέλλεται τον Συμβολαιογράφο στην Βέροια), έκανε ένα σπουδαίο τάλμημα: ασχολήθηκε με γλωσσικά θέματα! Και μάλιστα με το ποντιακό γλωσσικό θέμα "Γλωσσικά Πόντου", ο τίτλος του βιβλίου του.

Ας είμαστε ειλικρινείς με συνέχεια στην 4η σελ.

Από εδώ πέρασαν οι Τούρκοι

Αέρης της ενορίας Ζουρνασιάντων της Σάντας

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΜΑΙΑΣ

Συνέχεια από το προηγούμενο

Οι Έλληνες της Μαριούπολης είναι ως ένα βαθμό απομεινάρι της πρώτης μεγάλης αποικιακής περιόδου του Ευξείνου Πόντου. Στο συγκεκριμένο χώρο ακολουθούν πολύ αργότερα άλλες τρεις περιόδους μεταναστεύσεων και αποικήσεων. Η δεύτερη αμέσως μετά το πάροισμο της Πόλης (1453) και της Τραπεζούντας (1461). Στην περίοδο αυτή εντάσσονται και οι κατά καιρούς μεταναστεύσεις μικρασιατών Ελλήνων ως το 18ο αιώνα. Η τρίτη περίοδος αναφέρεται στις αναγκαστικές μετακινήσεις κυρίως του ποντιακού πληθυσμού στη διάρκεια των τριών ρωσοτουρκικών πολέμων του 19ου αιώνα (1828 - 1829, 1853-1856, 1877-1878). Το μεταναστευτικό ρεύμα σ' αυτή τη φάση πήρε τεράστιες διαστάσεις. Υπολογίζεται ότι μονάχα την τρίτη περίοδο αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους 350.000 Έλληνες του Πόντου. Η τέταρτη περίοδος συμπίπτει με τις σφαγές, τον εξολοθρευμό και τη γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού στη διάρκεια του α' παγκόσμιου πολέμου και ως τη μικρασιατική καταστροφή. Την αποχώρηση των Ρώσων από την Τραπεζούντα αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν 135.000 Πόντιοι. Είναι γενικά παραδεκτό ότι για τον ποντιακό ελληνισμό η ομόθηρη Ρωσία

υπήρξε πάντα ένα φιλόξενο καταφύγιο. Δυστυχώς όμως ο ποντιακός λαός αυτή τη φιλοξενία την πλήρωσε στο τέλος πολύ ακριβά. Για την πρώτη αποικιακή περίοδο γνωρίζουμε ότι από τον 8ο π.Χ. αιώνα η Μιλήτος, τα Μέγαρα και άλλες ελληνικές πόλεις ίδρυσαν σ' όλα τα παράλια του Ευξείνου Πόντου πολλές αποικίες. Μερικές από αυτές, θα δούμε αργότερα ότι έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην ιστορία της Ελλάδας αλλά και της περιοχής τους. Στα ανατολικά παράλια του Ευξείνου Πόντου ιδρύθηκαν οι πόλεις: Φάση, Διοσκουριάδα, Πιτυούντα, στα νότια παράλια οι: Σινώπη, Αμισός, Τραπεζούντα, Κερασούτα, Κοτύωρα, Ηράκλεια, στα δυτικά και στο ύψος των εκβολών του Δούναβη οι πόλεις: Ιστρος ή Ιστρία, Απολλωνία, Οδησσός, Τόμοι, Κρούνοι και στα βόρεια παράλια, που θα αναφερθούμε παρακάτω, οι πόλεις: Ολβία, Τύρας, Βορυσθένη, Παντικάπαιον, Θεοδοσία, Τυριτάκη, Μυρμήκιον, Κερκίνη, Νυμφαίον, Ερμώνασσα, Φαναγορεία κ.α. Πολλές από τις πόλεις αυτές γίνανε πολυάνθρωπα και ισχυρά κέντρα με μεγάλη εμποροναυτική δύναμη και πολιτιστική ανάπτυξη. Οι ανασκαφές και οι πλούσιες σε ιστορικά στοιχεία πηγές των Ελλήνων συγγραφέων της κλασικής και

μετακλασικής εποχής μας δίνουν ενδιαφέρουσες μαρτυρίες για την οικιστική οργάνωση, τις οικονομικές δραστηριότητες, τις εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις τους με τις μητροπόλεις τους, μ' άλλες ελληνικές πόλεις, αλλά και τους γύρω ιθαγενείς λαούς. Η ανάπτυξη του εμπορίου τόσο στις βόρειες περιοχές του ελληνικού αποικισμού, προκάλεσε την υστερότερη αποσύνθεση του πρωτόγονου κοινοτικού συστήματος στις ντόπιες φυλές. Μέσα από τις υπάρχουσες πηγές γίνεται φανερή η ισχυρή επίδραση του ελληνικού πολιτισμού στα ανώτατα στρώματα των γειτονικών φυλών. Η στενή αυτή επικοινωνία των Ελλήνων με τους ιθαγενείς έβαλε τη σφραγίδα της πάνω σ' όλη την πορεία της κοινωνικοοικονομικής και πολιτικής ιστορίας των αποικιών και στο χαρακτήρα του πολιτισμού τους. Ακόμη σταθεροποίησε την εγκατάστασή τους με το πέρασμα μερικών ντόπιων στοιχείων στη σύνθεση του πληθυσμού των αποικιών, που παρατηρείται σ' όλες τις περιοχές που είχε αγκαλιάσει ο ελληνικός αποικισμός. Ετσι η σχέση των Ελλήνων αποίκων με τις ντόπιες φυλές, που πολλές δεν είχαν ξεπεράσει ακόμη το πρωτόγονο κοινοτικό σύστημα απέκτησε την εποχή μεγάλη σημασία. ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΟΝΤΙΩΝ

Η ομάδα θαύμα! Η δική μας ομάδα, η Α.Ε.Π. Βέροιας, που βαδίζει από επιτυχία σε επιτυχία.

Για ενημέρωση

Συνέχεια από την 1η σελ.

των κτιρίων στους δρόμους και η διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε η ένταξη των όγκων στο κατωφέρές και γυμνό ανάγλυφο του εδάφους.

Β' ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

1. Ενότητα αίθουσας εκδηλώσεων - γραφείων

α. Η αίθουσα θεάτρου, κινηματογράφου, διαλέξεων κ.λ.π.
β. Η σκηνή, το παρασκήνιο, το καμαρίνια και οι λοιποί βοηθητικοί χώροι της αίθουσας.

γ. Η είσοδος, το FOYER της αίθουσας, το BAR και οι βοηθητικοί χώροι της αίθουσας.

δ. Τα γραφεία του συγκροτήματος.

Εκτός από τα γραφεία, οι υπόλοιποι χώροι βρίσκονται στο ισόγειο.

Η αίθουσα του θεάτρου, υπολογίζεται για 400 θεατές. Οι εξοπλισμοί της και οι διαστάσεις της την καθιστούν ικανή να φιλοξενήσει ένα οποιοδήποτε θέαμα στα πλαίσια της ελληνικής πραγματικότητας. Την σκηνή εξυπηρετεί υπόγειος αποθηκευτικός χώρος και καμαρίνια που διατάσσονται σε πατάρια. Η είσοδος είναι ταυτόχρονα προθάλαμος για την αίθουσα και υποδοχή για ολόκληρο το κτιριακό συγκρότημα. Σε δύο στάθμες (ισόγειο και πατάρι) εξυπηρετείται το FOYER και το BAR. Στο κτίριο υπάρχει ένας μεσόροφος εγκαταστάσεων.

Εμβασά:

1: Αίθουσα θεάτρου 406,08 τ.μ., 2: Είσοδος FOYER, 3: BAR, 4: WC κ.λ.π. εμβασού 331,20 τ.μ. 5: Σκηνή παρασκήνιο 109,44 τ.μ. ανά στάθμη. 6: (στάθμη ορόφων): καμαρίνια (σε δύο πατάρια).

Στον δεύτερο όροφο τα γραφεία αποτελούνται από το γραφείο συνεδριάσεων, το γραφείο του Προέδρου της

ΕΛΒ, το εντευκτήριο της ΕΛΒ και δύο γραφεία και βοηθητικούς χώρους ακόμη. Στο κέντρο διατάσσεται εσωτερικό αίθριο. Το εμβασό του ορόφου είναι 331,20 τ.μ.

2. Ενότητα Μουσείου - Βιβλιοθήκης

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται:

α. Το Μουσείο Πόντου και Μ. Ασίας

β. Η βιβλιοθήκη - αναγνωστήριο - αρχαιοθήκη της ΕΛΒ. Το Μουσείο θα στεγάσει λαογραφικό υλικό σε μόνιμη βάση, στο ισόγειο χώρο και σε πατάρι πάνω απ' αυτόν. Εμβασόν ισόγειου: 220,49 τ.μ.

Η βιβλιοθήκη θα διαθέτει αναγνωστήριο, πλήρη καρτελοθήκη, ταινιοθήκη και βιντεοθήκη. Εμβασόν ορόφου 220,49 τ.μ.

3. Ενότητα Ξενώνα - Χορευτικού Τμήματος

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνεται:

α. Η αίθουσα του χορευτικού τμήματος, στο ισόγειο με τα αποδυτήρια και τους βοηθητικούς χώρους με εμβασό 218,88 τ.μ.

β. Ο Ξενώνας, στον όροφο με εμβασό 218,88 τ.μ. που αποτελείται από 4 διαμερίσματα και ένα χώρο υποδοχής.

4. Ενότητα Κεντρικού Πυρήνα

Πρόκειται για το διόροφο περιστύλιο χώρο. Στο ισόγειο σημειώνουμε την κεντρική είσοδο και το αίθριο και στον όροφο τον πρόσθιο εξώστη.

5. Η Αίθουσα Εστιασίων και Αναψυχής

Αποτελείται από την είσοδο, το βεστιάριο, τα WC, την κουζίνα, την αποθήκη, την κυρίως αίθουσα και την σκάλα προς τον επάνω χώρο της υπαίθριας εξυπηρέτησης. Η ταβέρνα - αναψυκτήριο μπορεί να σερβίρει τόσο στον υπαίθριο χώρο του πεζόδρομου, όσο και στον χώρο της πλατείας και στο δώμα του κτιρίου της. Το

Το Πνευματικό Κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

συνολικό εμβασό είναι περίπου 800,40 τ.μ.

6. Οι υπαίθριοι χώροι

Σημειώνουμε τα κυριότερα στοιχεία που είναι:

- α. Ο πεζόδρομος εσωτερικής τροφοδοσίας
- β. Ο εξώστης καθόδου προς το πρόσθιο μέρος του οικοπέδου
- γ. Η κεντρική πλατεία
- δ. Το PARKING στο οπίσθιο τμήμα
- ε. Η πίσω μικρή πλατεία που οδηγεί στην δεύτερη είσοδο.

στ. Ο διαμορφωμένος υπαίθριος χώρος αναψυχής και περιπάτου.

* Όπως αντιλαμβάνονται οι αναγνώστες μας το Πνευματικό Κέντρο είναι ένα πολύ μεγάλο και σπουδαίο έργο και έρχεται να καλύψει μία επιτακτική ανάγκη της Βέροιας και γενικότερα ολόκληρου του Νομού. Για το λόγο αυτό το έργο πρέπει να βοηθηθεί και να προωθηθεί σαν έργο κοινωνικό, σαν έργο της πόλης Βέροιας και όχι μόνο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Κερασούντα ήταν μία από τις πιο ξακουστές πόλεις του Πόντου. Το 740 π.Χ. έγινε αποικία της Σινώπης και γρήγορα μεταμορφώθηκε σ' ένα καινούργιο κομμάτι της Ελλάδας. Ο Ξενοφώντας στην "Κύρου Ανάβαση" γράφει σχετικά: "Βαδίζοντας μετά τρεις ημέρες έφτασαν σε μία πόλη ελληνική, την Κερασούντα, που ήταν αποικία των Σινωπέων στη χώρα της Κολχίδας. Εδώ έμειναν δέκα μέρες". Η ονομασία της Κερασούντας λέγεται ότι προέρχεται από το ωποροφόρο δέντρο κερασιά, που ευδοκίμει στην περιοχή.

Στην εποχή της δυναστείας των Μιθριδατών η Κερασούντα μετονομάστηκε "Φαρνακεία", από το όνομα του βασιλιά Φαρνάκη.

Στα ρωμαϊκά χρόνια η πόλη έκαψε δικό της νόμισμα ορειχάλκινο, που έφερε στη μία πλευρά το όνομα "ΚΕΡΑΣΟΥΣ". Στην εποχή του Αλέξιου του Γ' η Κερασούντα έγινε τμήμα της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας. Η πόλη δέχτηκε πολλές επιδρομές, αλλά κάθε φορά την έσωζαν τα ισχυρά της τείχη. Η Κερασούντα καταλήφθηκε από τον Μωάμεθ το Β', τον πορθητή, το 1468. Η πόλη κατά καιρούς ήταν έδρα Μητρόπολης. Το 1913 προσαρτήθηκε στη μητρόπολη Χαλδίας (Αργυρούπολης).

Στον πρώτο παγκόσμιο

πόλεμο η Κερασούντα είχε 22.000 κατοίκους, από τους οποίους οι 10.000 ήταν Έλληνες, 2.500 Αρμένιοι και οι υπόλοιποι Τούρκοι. Ο ελληνικός πληθυσμός της Κερασούντας συντηρούσε αστικό σχολείο, παρθεναγωγείο, ημιγυμνάσιο και κομψούς ναούς.

Οι Έλληνες κάτοικοι της πόλης διακρίνονταν για το εμπορικό τους πνεύμα. Με άγριο τρόπο καταδίωξαν οι Τούρκοι τον ελληνικό πληθυσμό. Αμέτρητα ήταν τα θύματα του εγκληματία

σαδιστή και αχόρταγου ληστή Τοπάλ Οσμάν. Πολλοί ήταν και εκείνοι που οδηγήθηκαν στο ανθρωποσφαγείο της Αμάσειας, για να περάσουν από το Ιστικλάλ Μεχμεσί, δηλ. από το "Δικαστήριο Ανεξαρτησίας". Οσοι γλύτωσαν από τη σφαγή κατέφυγαν στην Ελλάδα. Το σφαγείο του ποντιακού ελληνισμού Τοπάλ Οσμάν οι Τούρκοι τον έβαψαν πάνω στο άλλοτε περήφανο Κάστρο της Κερασούντας, για να θυμίζει και σήμερα την θηριωδία του.

Το χαμόμηλον

Και νι' έπαθες χαμόμηλον
κι ανθείς, μήλα κι φέρεις!
Μην η ρίζα σ' εδίψασεν
μην ο καρπός ελλά(γ)εν
και μην ας τα χαμόκλασα σ'
κανέναν εξαλιέν:
- Μηνδ' η ρίζα μ' εδίψασεν
μηνδ' ο καρπός, ελλά(γ)εν
και μηνδ' ας τα χαμόκλαδα μ'
κανέναν εξαλιέν.
Ενα αγούρ, κι έναν κορίτο'
σπν ρίζαν μ' εφιλέθαν
κι εδώκαν όρκον και όμνυσμαν
να μη αποχωρίγουν
κι ατώρα εκωρίγανε
κι έχω εγώ ας το κρίμαν.

ΚΑΛΗ "ΣΟΔΕΙΑ"

Συνέχεια από την 3η σελ.
τον εαυτό μας. Η προσέγγιση σ' ένα τέτοιο θέμα, όπως είναι το γλωσσικό (και δη το γλωσσικό ιδίωμα των Ποντίων), δεν είναι εύκολη υπόθεση. Μιά τέτοια αντιμετώπιση του θέματος, εξορισμού, ανήκει στους γλωσσολόγους. Οι γλωσσολόγοι και εν πάσει περιπτώσει οι φιλόλογοι, έχουν κάποια εξοικείωση προς τα αντικείμενα, κάποια δικαιώματα. Κι όμως ο εκλεκτός αυτός συμπατριώτης μας, ο κ. Νίκ. Σιδηρόπουλος, τόλμησε και το τόλμημά του αυτό το μορφοποίησε σε βιβλίο, ένα βιβλίο 125 σελίδων μεγάλου σχήματος. Για μένα, που δεν είμαι καν φιλόλογος, αλλά που ωστόσο διαθέτω

κοινή λογική και κρίση και γνωρίζω γραφή και ανάγνωση, το βιβλίο αυτό είναι και αξιόλογο και ενδιαφέρον!!!!. Και βεβαίως χρησιμο και απαραίτητο σε κάθε βιβλιοφιλο σε κάθε γλωσσολόγο...

Και σ' αυτήν την περίπτωση, την περίπτωση δηλαδή του κ. Νικολάου Σιδηρόπουλου (που μου θυμίζει την περίπτωση του (μακαρίτη) Εφοριακού Γιάννη Μάνεση, ο οποίος έφτιαξε ένα αληθινό κομψοτέχνημα, την μακέτα της προσεισμικής Ζακύνθου), λόγιο δικαιοσύνης επιβάλλουν να συγχαρούμε τον συγγραφέα, που πλούτισε τα ποντιακά μας γράμματα...

Η λεμόνα

Σίτα επέγνα ομάλια, ομάλια
εύρα ομάλια και λιβάδα.
Αναράντζα, πορτοκάλια και 'ς σπν άκραν
κρύον νερόπον.
Εκεί έστεκεν δεντρόπον τ' αναράντζα
φορτωμένον.
Επλώσα να πάρω έναν, εκολάστεν η
Λεμόνα.
Και του Ηλ' η μάνα κούξεν, ντο λάλεις,
νε Μεληδόνα;
- Ντο χολόσκεισα Λεμόνα;